

Campus Obert

CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS

COORDINACIÓN

Sebastià Serra i
Busquets

Antoni Vives
Reus

Rafel Puigserver
Pou (CEDOC-UIB)

► TEMA

Catalogacions participatives

Els arxius i les biblioteques compten amb importants recursos documentals que per a la seva documentació els hi manca algun tipus d'informació. La participació activa de la comunitat que les utilitza pot contribuir a aportar informació que pot ser d'utilitat a tothom

'Crowdsourcing', memòria i patrimoni documental, una associació necessària

⇨ Elena Gill Sampol *

Per *crowdsourcing* o proveïment participatiu, entenem aquella pràctica on una organització fa una crida a la participació voluntària per beneficiar-se del coneixement col·lectiu. Aquesta col·laboració es fonamenta en el treball co-

operatiu i es canalitza a través de l'ús d'eines tecnològiques i digitals, sota el paraigua de la ciència oberta.

Els arxius i biblioteques fomenten aquesta col·laboració amb la societat, per generar nou coneixement, dades que una vegada validades per professionals faran les col·leccions més accessibles. Un exemple pioner a l'Estat espanyol va ser el projecte "Transcriu-me" de

la Biblioteca Nacional de Catalunya, iniciat el 2014, on biblioteques i institucions digitalitzaven documents històrics manuscrits o difícils d'interpretar automàticament, i els voluntaris participants transcrivien parts dels documents.

El passat dia 6 de febrer la Biblioteca Nacional d'Espanya va presentar una nova plataforma, a la que es pot accedir des de: comunidad.bne.es, on ens conviden a etiquetar, geolocalitzar i transcriure, en definitiva, a enriquir, algunes de les seves col·leccions digitals.

Han seleccionat sis projectes: transcripció i identificació de companyies teatrals i obres en cartells de teatre del segle XIX; un projecte per contribuir a identificar persones i descobrir les històries que es troben entre distints àlbums de fotografies de la Guerra Civil; localització i georeferenciació de fotografies realitzades per Jean Laurent; transcripció de dedicatòries manuscrites que trobem a postals i fotografies; identificació dels retrats continguts en una obra sobre l'Assemblea Constituent de 1869 i l'enriquiment dels registres del catàleg sobre grups musicals.

Si la història oral va esdevenir com una fita per la historiografia del segle XX, els projectes de proveïment participatiu ho seran per la del segle XXI

* Llicenciada en Història i catalogadora del servei de Biblioteca i Documentació de la UIB.

► TEMA

Escalfament global

Per canvi climàtic hem d'entendre el canvi de clima produït per l'activitat humana, que altera la composició de l'atmosfera mundial i que se suma a la variabilitat natural del clima observada durant períodes de temps però amb dades superiors a les que consten en el registre mundial de temperatures.

Investigació sobre el canvi climàtic a la UIB

⇨ Damià Gomis *

Fa 15 mesos es va crear a la UIB el *Laboratori Interdisciplinari sobre Canvi Climàtic* (LINCC-UIB), un ens que agrupa, a dia d'avui, més de 60 científics d'especialitats tan diverses com la física, la química, la biologia, l'enginyeria, la informàtica, la geografia, l'economia, el dret, la pedagogia o la filosofia. El deno-

minador comú a tots ells és que treballen en temes que, d'una manera o altra, tenen a veure amb el canvi climàtic. A més d'establir vincles interdisciplinaris entre els seus membres, el LINCC-UIB pretén potenciar la recerca, la docència, la difusió i la transferència de coneixement sobre el canvi climàtic.

Amb poc més d'un any de vida, el Laboratori ja ha assolit fites importants, com l'admissió de la UIB a la *Condènció Marc de les Nacions Unides per al Canvi Climàtic*. Això

implica participar com a observadors a les Conferències de les Parts (COP), on es debaten tant aspectes científics com acords internacionals sobre emissions de gasos d'efecte hivernacle. La darrera cimera, la COP24, es va celebrar a Katowice (Polònia) el desembre passat.

Poc abans, el LINCC-UIB havia organitzat les *I Jornades sobre Canvi Climàtic a les Illes Balears*, amb l'ob-

jectiu de fer efectiva la transferència de coneixement de l'àmbit científic cap a l'administració i agents econòmics i socials. A les Jornades es va debatre sobre la importància ecològica, econòmica i social del canvi climàtic, amb l'objectiu últim de dissenyar, des del coneixement i la responsabilitat, les polítiques de mitigació i adaptació més convenients.

Finalment, el LINCC-UIB organitza cada mes una xerrada divulgativa sobre canvi climàtic, xerrades que a partir d'ara s'anunciaran i resumiran en aquestes pàgines. Es tracta d'una contribució més al coneixement d'un problema al qual totes i tots hi contribuïm, i que per això mateix necessita de la nostra implicació per resoldre'l. Hi estau convidats!

* Departament de Física i IMEDEA i Director del Laboratori Interdisciplinari sobre Canvi Climàtic de la UIB (LINCC-UIB)

► TEMA

Robots amb personalitat jurídica?

La presència de robots en la nostra vida diària és cada cop més comú i s'espera que augmenti en els propers anys. Com gestionar els reptes legals, ètics i morals que aquesta revolució comporta és clau per a la societat.

La responsabilitat civil dels robots

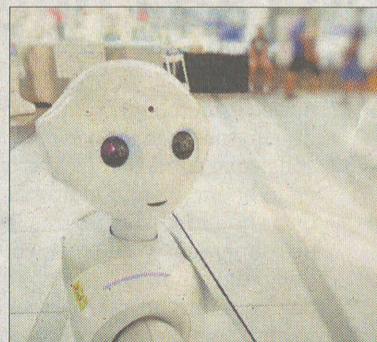
⇨ Paula Casadesus Ripoll *

A principis d'any va tenir lloc a Las Vegas el CES 2019, la fira tecnològica anual on, com era d'esperar, la intel·ligència artificial i els robots. Els assistents van ser testimonis del que potser sigui l'accident més comú en un futur: un cotxe en pilot automàtic va atropellar un robot autònom que, "deso-

rientat", *caminava* per la carretera. Al lloc dels fets hi van acudir alguns policies que, confosos per la manca de persones involucrades, no ho van tenir gaire fàcil a l'hora d'aclarir els fets. Com determinar qui n'era el responsable?

Aquesta anècdota posa de manifest els reptes legals que haurem d'afrontar com a resultat de la revolució que la robòtica i intel·ligència artificial estan protagonitzant. Com regular aquestes responsabilitats dels robots autònoms és una de

les màximes preocupacions dels legisladors europeus que, al febrer 2017, van emetre un informe amb diferents propostes. Destaca la de crear una *personalitat electrònica* pels robots autònoms més sofisticats, capaços de prendre decisions i actuar independentment del control humà, per tal que ells mateixos responguin pels danys que causen. Aquesta *personalitat* no seria gaire diferent de la personalitat jurídica de la qual gaudeixen les societats

mercantils. Atorgar *personalitat* a entitats no humanes és una eina de la que disposen els ordenaments jurídics per oferir garanties a les parts implicades. Tot i així, la creació d'aquesta futura *personalitat electrònica* per robots sembla generar més preguntes que respostes, a més de nombrosos interrogants ètics i morals: es pot equiparar un robot a una persona en matèria de drets i obligacions? Distingeix un robot entre fer el bé o el mal?

Avui la intel·ligència artificial no ha assolit aquest nivell de consciència humana, però no cessen els esforços per desenvolupar-la. La investigació científica i tecnològica ha d'anar lligada a una regulació adequada als riscos que genera per oferir a la societat un marc de seguretat i certesa on humans i robots puguin conviure amb garanties.

* Professora ajudant de Dret Civil de la UIB